

Greet Lambrecht heeft het bedrijf samen met haar man Johan D'hulster ontwikkeld. Op 4 hectare telen ze groenten voor de verkoop aan de groothandel, aan groente-abonnees, op markten en in eigen winkel. Speciaal aandachtspunt op het bedrijf is eigen zaadteelt.

Greet: "Als puber en jong volwassene voelde ik de starheid van het intellectuele en religieuze milieu waarin ik opgroeide. Ik had een sterk verlangen naar vrijheid, een vraag naar 'waar is het leven?' en 'wie ben ik?'. Toen ik 21 jaar was, kwam ik op het Iona Instituut in aanraking met de antroposofie. Ik las de Landbouwcursus, waarin het ging over een levende bodem en levende organismen - dat klikte direct. Er ging iets ademen in mij."

"De tweede voordracht begint met de beschrijving van de bodem als een orgaan. En dan, midden in de beschouwing over de bodem, springt Steiner over op het onderwerp zaad."

Rudolf Steiner in de Landbouwcursus, pag. 39: 'Het zaad, waaruit zich het embryonale leven ontwikkelt, wordt gewoonlijk gezien als een buitengewoon gecompliceerd moleculair geheel. En men hecht er de grootste waarde aan om de ontwikkeling van het zaad te begrijpen in het licht van die com-

In hoeverre vormt de serie lezingen die Rudolf Steiner in 1924 hield, de Landbouwcursus, een inspiratiebron voor boeren, tuinders of onderzoekers anno 2014? Deel 8: **Greet Lambrecht** (55 jaar) van tuinbouwbedrijf Akelei in Schriek, België. *Tekst en foto's: Gineke de Graaf*

De kleine chaos: br

plexe moleculaire structuur. [...] Maar uit die hoogste complexiteit zou nooit een nieuw organisme kunnen voortkomen, nooit. Want dat organisme komt niet op zo'n manier uit het zaad tevoorschijn dat datgene wat zich als zaad heeft ontwikkeld, zich simpelweg van de moederplant of het moederdier voortzet in de kinderpant of het kinderdier. Dat is namelijk helemaal niet waar. Waar is veeleer dat deze opgebouwde complexiteit, zodra die tot het hoogste punt is gevoerd, weer uit elkaar valt, en wat eerst in de aardse verhoudingen tot de grootste complexiteit is gevoerd, eindigt in een kleine chaos. Het lost op, zou je kunnen zeggen, in het stof van de wereld. En op dat moment, wanneer het zaad tot de hoogste complexiteit is gebracht, in het stof van de wereld is opgelost en die kleine chaos overblijft, dan begint de hele omringende kosmos op het zaad in te werken en drukt zich erin af en bouwt uit die kleine chaos datgene op, wat daaruit van alle kanten door de

inwerkingen uit de kosmos kan worden opgebouwd.'

"Toen ik dit las, trok er iets open, er ontstond ruimte en licht: ik besepte dat er in de menselijke erfstroom - wat voor mij ook betekent vastzetten, verharden, beperken - een ópenen kan komen, een ruimte van mogelijkheden, beweging, leven, ontwikkeling. Dit kon ik betrekken op het proces in mijzelf. Ik kan open staan: in de chaos is een weg naar inspiratie en intuïtie die maakt dat ik op het juiste moment de juiste dingen kan doen. En ik ben meer dan een genetisch product uit de erfelijkheidsstroom."

"Vervolgens heb ik tussen mijn 21^e en 28^e heel veel boeken van Steiner gelezen en ben ik met een praktische beroepsopleiding in Duitsland de richting van de biologisch-dynamische landbouw opgegaan. De antroposofie was in die tijd mijn voorname bron. Nog steeds ervaar ik dat er altijd iets in de boeken van Steiner staat,

ron van vernieuwing

waar ik mee aan de slag kan. Maar daarna kwamen er ook andere bronnen, zoals de gnostieke scholingsweg van de Internationale School van het Gouden Rozenkruis en de heilige geometrie van de schepping die Drunvalo Melchizedec heeft beschreven. Ik wil niet 'vastzitten' in één bron, ook dáár is leven en beweging belangrijk."

"Het thema zaadteelt heb ik altijd vastgehouden. Op Akelei teel ik van een aantal gewassen eigen zaad. Voor mij hoort het aspect van de zaadteelt erbij op een landbouwbedrijf. Als ik een plant tot in de zaadvorming laat komen, dan voel ik: de plant is méér dan genetica. Ik ga een verbinding aan met de plant, een duurzame relatie: van generatie op generatie begeleid ik de plant, steeds weer

door de cyclus heen. De plant staat helemaal open voor wat de omgeving haar aanreikt en is steeds in wisselwerking daarmee. Dat laat ze in haar gestalte zien. In de prei is heel goed te zien hoe het met de conditie van de bodem gesteld is. Door 30 jaar intensief aan bodemvruchtbaarheid te werken met een uitgebalanceerd microbiel bodemleven en goede schimmels, zien we dat de planten erop reageren: ze groeien met weinig organische bemesting toch uit tot een vitaal gewas. Er is wel potentieel roest, fusarium of witziekte aanwezig, maar de plant weet hoe ermee om te gaan, door de vitaliteit heeft ziekte er minder vat op."

"Zo is de mij omringende plant ook een spiegel van mijn ziel. Zoals ik zelf in mijn ontwikkeling dicht bij mijzelf - mijn eigen essentie

- wil komen, zo voel ik mij de begeleider van de plant, zodat die weer in connectie kan komen met zijn 'oertype', om met Goethe te spreken. Ook Jan van Rijkenborgh, stichter van de Internationale School van het Gouden Rozenkruis, heeft het over het oertype: dat wat de mens met zijn oertype verbindt, daar is de aanraking van het Goddelijke mogelijk. Dat was voor mij zo vele jaren geleden de opening naar de boodschap van de School. Zo opende zich die Bron waaruit ik kon laven. En voor mij is het duidelijk dat als de plant ontvankelijk blijft voor die 'afdruk' of dat oertype, dat ze zich kan blijven laven aan haar bron van vernieuwing!"

"Wat Steiner in 1924 in de Landbouw cursus zegt over het zaad is nog zó actueel: de wetenschap zoekt nog steeds naar hoe het zit tussen het moment van bestuiving en het embryonale plantstadium in het zaad. Maar ze zoekt het in het steeds kleinere: ze onderzoekt de stamcellen en zoekt naar een stadium vóór de stamcellen. Vanuit het fysieke alleen zal het echter niet duidelijk worden. Als ik naar de gevoeligheid en opnamebereidheid van planten kijk, dan snap ik dat de wezenlijke ontwikkeling afhangt van de invloed van zowel de nabije als de verre omgeving." ☺